

Gemeente Heerenveen
T.a.v. Burgemeester en Wethouders
Postbus 15.000
8440 GA HEERENVEEN

uw brief van: ons kenmerk: bijlage: datum:
HW 6 juni 2014

Onderwerp: Ongevraagd advies Participatieraad over de Inkoopstrategie 3D's

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Naar aanleiding van uw brief met kenmerk 14.3003240, onze reactie daarop en hetgeen dat hierover besproken is in de ontmoeting tussen het college en de participatieraad op 27 mei ontvangt u hierbij een ongevraagd advies van de Participatieraad op de Inkoopstrategie 3D's.

Om er zeker van te zijn, dat het inkoopbeleid en het bijbehorende PvE zullen voldoen aan de eisen die vooral vanuit het cliëntenperspectief hieraan minimaal dienen te worden gesteld, zien we ons als raad genoodzaakt ongevraagd advies uit te brengen, ook al kennen we de inhoud van het PvE niet.

U heeft ons op de bijeenkomst van 27 mei verzekerd dat in het PvE onze eerdere adviezen opgenomen zijn. Toch wil de Participatieraad het college nog een aantal aandachtspunten en vragen meegeven, waarbij vooral gekeken is naar de burgers als potentiële gebruikers - de kern van onze adviestaak.

1. Over het Inkoopmodel

- De gemeente gaat zorg inkopen voor cliënten, die betaalbaar en van goede kwaliteit is. Hoe krijgt zij een reëel beeld van de klantvragen? En hoe houdt de gemeente de uitgaven binnen de perken met een open eindfinanciering?
- Instemming met de keuze van het 'Zeeuws model' wegens de grote keuzevrijheid voor de burgers en de ruimte die er is voor nieuwe toetreders en innovatie betekent wel dat de behoefte van de burger vertaald kan worden naar een budget via een goede vraagverheldering; door onafhankelijke cliëntondersteuning. Het model van cliëntvolgende bekostiging/persoonsgebonden betaling past hier het beste bij. De Participatieraad wil hierbij het advies geven om, uiteraard binnen de mogelijkheden, ruimhartig pgb's en dergelijke toe te kennen; juist dat biedt cliënt en aanbieder de ruimte om te experimenteren en te innoveren.
- In de gemeentelijke visie op het sociale domein staat bevordering van zelf- en samen redzaamheid centraal. Werken en ondersteuning bieden volgens die formule moet ons inziens ook gelden voor zorgaanbieders die actief zijn in het onderdeel vangnet, gemeentelijk aanbod van sociale voorzieningen. Dat betekent dat de zelfregie van de cliënt centraal staat. De cliënt krijgt de nodige informatie, stelt bij het keukentafelgesprek zelf zoveel mogelijk zelf zijn ondersteuningsplan op, heeft de regie over de ondersteuning die hij ontvangt, wordt betrokken bij beslissingen en wordt gezien als een gelijkwaardige gesprekspartner. Belangrijke voorwaarde voor die regie is onafhankelijke cliëntondersteuning, dat wil zeggen dat iemand de cliënt adviseert, bijstaat bij het maken van keuzen en terzijde staat. Vervolgens dient bij de keuze van de aanbieders en later ook bij het maken van het ondersteuningsplan, het uitgangspunt te zijn dat de zelfregie - het maken van eigen keuzes over het inrichten van zijn leven - van de cliënt wordt vergroot. Het vergroten van de vaardigheden van de cliënt en het vergroten van de kwaliteit en de omvang van zijn netwerk zijn de centrale doelen. Voor zorgaanbieders betekent dit dat zij bereid en in staat zijn binnen dit kader hun diensten aan te bieden. Daarom dienen aan de zorgaanbieders de volgende minimale eisen ten aanzien van kwaliteit en veiligheid te worden gesteld:

- De begeleiding en de ondersteuning willen en kunnen bieden aan de hand van een individueel ondersteuningsplan, regelmatig met de cliënt overleggen, evalueren en zo nodig bijstellen.
- Een stimulerende regeling van medezeggenschap van cliënten binnen de instelling, volgens de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen.
- Kwaliteit en veiligheid in de ondersteuning bieden en bevorderen middels een actieve FOBO-meldingssysteem voor zowel cliënten als medewerkers (incl. verbetercyclus)
- Een onafhankelijke klachtencommissie of deelname aan een onafhankelijke klachtenregeling
- Regelmatig tevredenheid van cliënten door externe instanties te laten onderzoeken en waar nodig verbeteringen in samenspraak met cliënten doorvoeren
- Bij dagbesteding een veilige werkplek bieden die voldoet aan ARBO-normen, zorgen voor goede instructies en zo nodig zorg dragen voor beschermende kleding

Bij de inschrijving dient de zorgaanbieder daarom de volgende documenten ter bewijsvoering te overleggen:

- Werkwijze individueel ondersteuningsplan
- De interne medezeggenschapsregeling voor cliëntenraden en verwantenraden (indien van toepassing)
- Regeling omtrent het FOBO-meldingssysteem, alsmede het laatste jaarverslag
- De klachtenregeling, alsmede het laatste jaarverslag
- De regeling omtrent tevredenheidsonderzoeken, alsmede het verslag van het laatste onderzoek

Om cliënten in de gelegenheid te stellen mee te kunnen komen in de gewenste veranderingen binnen het sociale domein moet de gemeente alle huidige zorgaanbieders uitnodigen om een raamcontract af te sluiten. Mochten er zorgaanbieders zijn die niet op deze uitnodiging ingaan, dan moet het voor de cliënt mogelijk zijn indien hij/zij dit wenst bij de zorgaanbieder te blijven, maar dan met een PGB.

- Is er in het PvE voldoende aandacht voor preventie en samenwerking?
Laat bij de keuze van de aanbieders en later bij maken van het ondersteuningsplan, het uitgangspunt zijn dat de zelfregie - het maken van eigen keuzes over het inrichten van zijn leven - van de cliënt wordt vergroot. Het vergroten van de vaardigheden van de cliënt en het vergroten van de kwaliteit en de omvang van zijn netwerk zijn de centrale doelen.

2. Ontwikkeling van gewenst inkoopmodel

De Participatieraad kan zich in principe vinden in het Zeeuws model. Een doorontwikkeling naar een gewenst inkoopmodel, daarbij lerend van de ervaringen van andere gemeenten, is op termijn wel van belang. Hierbij bevelen we de gemeente Heerenveen aan om vanaf het begin samen te werken met:

- a) buurgemeenten. Onder het motto *Regionaal waar dat moet én waar dat kan*;
- b) Leeuwarden: als (voorlijke) buurgemeente en als centrumgemeente.

De Participatieraad wordt graag betrokken bij deze doorontwikkeling. De instelling van een klankbordgroep Inkoop voor de duur van de invoering van de WMO en van gemengde samenstelling zou hierbij kunnen helpen.

3. Zorginkoop passend bij individueel plan

Bij het uitgangspunt dat de professionele zorg voor een cliënt bestaat uit maatwerk en wordt ingekocht op basis van diens individuele ondersteuningsplan is de aanbeveling van de Participatieraad om bij de verduidelijking van een ingewikkelde vraag standaard de hulp van een onafhankelijk ondersteuner in te roepen.

4. Marktconsultatie voor start inkoopprocedure

Bij de toetsing vooraf van de voorgenomen procedure en van de criteria in het PvE ziet de Participatieraad het volgende aandachtspunt. Zorg bij de marktconsultatie voor een ruime 'representatie' van het aanbiedersbestand. Het risico bij een smalle 'representatie' is dat de belangen van de gevestigde instellingen gaan overheersen en dat alleen met bestaande organisaties afspraken worden gemaakt. Daardoor kan er weinig ruimte resteren voor nieuwe, kleinschalige, innovatieve organisaties of ZZP'ers.

Sluit daarom omwille van de keuzevrijheid van cliënten contracten met veel aanbieders en laat tijdens de looptijd ook nieuwe aanbieders toe.

5. Wijze van sturing

Hier dreigt het belang van de cliënten ondergeschikt te worden aan het belang van de gemeente om de kosten te beheersen. U geeft in uw brief aan:

‘Via selectie bij de toegang sturen we op volume, zowel aantallen als zwaarte en duur van de zorg en instellingen.’ Aan de andere kant trekken aanbieders aan de cliënten; de aanbieders hebben namelijk een tegenovergesteld belang: meer productie van diensten. Vandaar ons herhaald dringend advies voor onafhankelijke cliëntondersteuning bij de toegang.

Als laatste wil de Participatieraad benadrukken dat zo spoedig mogelijke inzage in het PvE zeer op prijs gesteld zal worden.

In afwachting van uw spoedige reactie.

Met vriendelijke groeten,
Namens de Participatieraad

W.G.J. Dommerholt-Visser
Voorzitter

J.H. Blank
Secretaris